

Jeg vil i den forbindelse nævne, at der under ordningen for miljøstøtte til mindre jordbrug fortsat er mange ansøgninger, og jeg har derfor søgt Finansudvalgets tilslutning til i 1996 at disponere over yderligere 50 mio. kr. for at kunne imødekomme disse ansøgninger.

Udviklingen kan også aflæses på salget af handelsgødning, der siden 1990 har udvist et fald på knap 85.000 t kvælstof. Faldet skyldes bl.a. en forbedret udnyttelse af husdyrgødning, men man kan også tilskrive braklægningen en væsentlig del.

Regeringen finder det nødvendigt med virkning fra 1996-97 at skærpe reglerne for sædskifte og gødningsplanlægning, så kvælstofbehovet fastlægges ud fra et realistisk udbyttensniveau. Det skal tillige sikres, at al husdyrgødning medregnes med en korrekt angivelse af kvælstofindholdet.

Jeg vil derudover stille skærpede krav til udnyttelsen af kvælstof i bl.a. slam. Virkningen heraf vil kunne konstateres i de gødningsregnskaber, som vil foreligge i 1998. Regeringen vil efter høringen af landbruget udforme de nødvendige ændringer i de eksisterende regler.

Udvalget vedrørende en Bæredygtig Landbrugsudvikling fastslog i sin beretning nr. 5 af 17. december 1991, at kravet til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning efter 1997 skulle være stigende – efter, hvad det teknisk er muligt. Statens Planteavlssforsøg vurderer, at det er teknisk muligt gradvis at opnå en udnyttelse, der er op mod 15 procentpoint højere end det krav, der vil være gældende for 1997. Jeg og regeringen har derfor til hensigt at øge kravene til udnyttelsen i både 1998 og 1999. Kravet om en større udnyttelse vil på sigt sandsynligvis betyde, at efterårsudbredning og bredspredning af fygende husdyrgødning praktisk talt må ophøre.

En række mere generelle landbrugspolitiske initiativer medvirker også til at begrænse udledning af kvælstof fra de dyrkede arealer. Jeg vil i den forbindelse især pege på anvendelsen af de miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger i overensstemmelse med betænkningen om miljø, natur og EU's fælles landbrugspolitik, herunder mulighederne for at indføre en ordning vedrørende etablering af våde enge.

De miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger består i tilskud til nedsættelse af kvælstofgødskningen i særlig sårbare områder, udlægningen af vedvarende restareal, udlægning af rajræs i korn, sprøjtefri randzoner og 20-årig braklægning.

I tilslutning til disse foranstaltninger kommer en større indsats for omlægning til økologisk jordbrug og frivillig braklægning i tilknytning til hektarstøtteordningen.

Jeg har netop forelagt en ansøgning fra Finansudvalget, hvorefter en række af disse foranstaltninger udlægges til amterne netop for at få den størst mulige effekt af disse tilbud til landmændene.

Regeringen arbejder generelt for, at miljøhensynet, herunder også hensynet til vandmiljøet, i højere grad integreres i EU's fælles landbrugspolitik. Kun herved kan vi sikre dansk landbrug rimelige konkurrencevilkår på det fælles marked, samtidig med at den enkelte landmand økonomisk har mulighed for at tage det nødvendige hensyn til miljøet.

Effekten af en så omfattende regelstyring, som der her er tale om, beror i høj grad på kontrol og på sanktioner i forbindelse med overtrædelser. Regeringen har ved flere tidligere lejligheder her i Tinget understreget, at regler på miljøområdet skal overholdes, og det gælder selvfølgelig også for landbruget.

Men vi skal i den forbindelse være opmærksomme på, at vi med regulering pålægger de enkelte landmænd ikke ubetydelige omkostninger til opbevaringskapacitet, til anvendelse af dyre udbringningsmetoder osv. Jeg kan derfor under ingen omstændigheder forsvare over for de mange, mange landmænd, som overholder reglerne og dermed også har afholdt udgifterne, at vi ikke sikrer os, at alle efterlever reglerne. Derfor den skrappe linje.

Regeringen vil styrke kontrollen med sædskifte- og gødningsplanlægningen. Regeringen vil endvidere overveje, hvordan den samlede tilpasningsindsats på landbrugsmiljøområdet både kan forbedres og effektiviseres.

Med hensyn til muligheder for sanktioner kan jeg tilføje, at Rigsadvokaten vil udvælge en række sager for gødningsåret 1993-94 til domstolsafgørelse med henblik på at få etableret en domstolspraksis på området.

Samlet skønnes det, at de skitserede nye initiativer sammen med de allerede truffede beslutninger vil indebære en reduktion af kvælstofudvaskningen fra rodzonen i størrelsesordenen 75.000 t nitrat. Der består således fortsat en reduktion på 25.000 t i forhold til vandmiljøplanens målsætning, hvilket inderbærer yderligere initiativer, der udformes i takt med og på baggrund af erfaringerne med de allerede iværksatte eller besluttede foranstaltninger.